

als een christelijke toepassing in het verhaal een rol speelden.

Over bijbelverhalen werd vermeld dat de taal niet te populair mocht zijn omdat de eerbied voor de bijbel daaronder zou kunnen lijden. De bijbel mocht ook niet gebruikt worden als een groot boek vol voorbeelden van goed en kwaad, van deugd en ondeugd, maar diende steeds Christus in het middelpunt te stellen.

Niet alles wat uit de pen van christelijke schrijvers vloeide werd gewaardeerd. Op een aantal boeken van De Liefde bijvoorbeeld kwam de kritiek dat hij zijn voorbeelden meer uit de denkbeeldige dan uit de werkelijke wereld nam en de bijbel er wel eens bijsleepte:

‘Hier en daar- ’t is waar- is de overgang naar het Bijbelsch gebied wel ietwat gekunsteld en gedwongen’ (CO in S en H, 1864, p.319).

Op andere plaatsen was de naam J. de Liefde al een genoegzame garantie voor de kwaliteit van het boek.

TAALGEBRUIK

Naast de eis van degelijkheid, het voorschotelen van goede kost aan het kind, werden eisen gesteld met betrekking tot taal en stijl. Een boek moest vloeiend en onderhoudend zijn geschreven, met een goede kindertoon. De schrijvers legden de vinger bij deftig en gezwollen taalgebruik, evenals bij lange alleenspraken en zedepreken. ‘Deze slaan kinderen toch over’, zo werd daaromtrent opgemerkt.

Een boek diende ook het bevattingsvermogen van de kinderen niet te boven te gaan. Zo had men kritiek op het gebruik van het begrip ‘tijdgelovige’, dat als te moeilijk werd beschouwd. In veel recensies werden stijl- en taalfouten opgesomd, waarbij vooral gedichten het moesten ontgelden. Men kritiseerde rijmelarij en slechte woordkeus.

SLOTBESCHOUWING

De schrijvers beschouwden hun tijd als de tijd van het ontstaan van echt christelijke kinderliteratuur; deze koppelden zij duidelijk aan de oprichting van christelijke scholen. Kinderboeken uit de periode voor 1845, het jaar waarin De Liefde begon te publiceren, wezen zij van de hand als produkten van de tijdgeest.

Hoewel het in de verhandelingen over kinderboeken vaak om schoolboeken ging, werd impliciet daarmee ook de visie op de kinderliteratuur in het algemeen gegeven. De grens tussen het leesboek